

Pirkanmaan ilmastotiekartan yhteistyöryhmän kokous

Aika: ma 22.5.2023 klo 13–15

Paikka: Kokouskeskus Pellava, Roine / Teams

Läsnä: Katja Alakerttula, Valeria Kerkkä, Ossi Kekki, Visa Merikoski, Oona Lintunen, Liisa Hyttinen, Antti Lippo, Peer Haataja, Mari Rajala, Terhi Törmä, Arja Pihlaja, Tapani Touru, Soili Ingelin, Jenni Pöllänen, Ruut-Maaria Rissanen, Suvi Holm, Helena Herttuainen

Yhteenvedo kokouksesta

13.00 Kokouksen avaus: Kehittämispäällikkö, Liisa Hyttinen, Pirkanmaan liitto

Liisa Hyttinen avasi kokouksen.

13.05 Pirkanmaan vaihemaakuntakaava ”Energia & elonkirjo”: Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen, Pirkanmaan liitto

Ruut-Maaria Rissanen esitteli vaihemaakuntakaavan prosessia. Kaava on asetettu lausunnoille ja sen puitteissa järjestetään viisi yleisötilaisuuksia ympäri Pirkanmaata. Kaavassa on kaksi pääteemaa: energia ja elonkirjo.

Energiakokonaisuudessa tuulienergia aiheuttaa eniten ristiriitaa kansalaisissa. Energiakokonaisuudessa tarkastellaan myös muun muassa aurinkosähköä sekä vedyn käyttöpotentiaalia. Elonkirjo sisältää mm. uusien arvokeskittymien merkintöjä (ei suojelumerkintää). Kaava löytyy osoitteesta www.kaava.pirkanmaa.fi

Keskustelusta poimintoja:

Ilmastovaikutusten arviointi: tehdään tässä vaiheessa merkintäkohtaisesti, kokonaisuuden arviointi tehdään laajemmin myöhemmin. Pinta-alallisia hiilinieluvaikutuksia ei tehdä.

Aikataulun realistisuus: tehdään nyt ne toimenpiteet, jotka voidaan, kuten arvoalueiden tunnistaminen. Kun tilanne kypsyy esimerkiksi pienydinvoiman osalta, toimitaan sitten. On tärkeää tehdä nyt edes jotain, jota päivittää jatkossa.

Vyöhykkeittäin esittäminen: mietittiin, mutta ei löytynyt vaikuttamisarvioinnin kannalta hyvää tapaa. Vyöhykkeittäinen ajattelu ainakin, kun uusi laki tulee voimaan kokonismaakuntakaavaa uudistettaessa.

Tuulivoima: tuulivoimaan tunnistettu lukuisia alueita, mutta vain 5 aluetta, joissa ei ole vielä hankekehitystä käynnissä. Suunnittelussa tällä hetkellä yli 100 myllyä. Dramaattista muutosta maakuntakaava ei tuo. Ehdotetaan, että jatkossa 8 tai enemmän tulisi näkyä maakuntakaavassa. Nyt tulossa 300 m myllyjä (ennen 200 m), joten on vähennetty määrää (mahtuu vähemmän samaan tilaan). Lähtökohtainen ongelma: vahva tahtotila lisätä tuulivoimaa, toisilla vahva tahtotila: ei lisätä yhtään.

Yhdyskuntarakenteen rooli: väestön kasvu ja vanheneminen odotettavissa. On tehty tarkastelua, miten olemassa oleva kaava tuottaa muutosta. Jos yhdyskuntarakennetta lähdetään muuttamaan, se on vaihemaakuntakaava.

14.00 Hiililaskuri, Pirkanmaan sopeutumisen pilotti & Ilmastoforum: Johtava ilmastoasiantuntija Soili Ingelin & Erityisasiantuntija Valeria Kerkkä, Pirkanmaan ELY-Keskus

Soili Ingelin ja Valeria Kerkkä esittelivät Pirkanmaan ELY-keskuksen ajankohtaisia ilmastoasioita.

Valtakunnallinen *EAKR-raha* jaossa 2.10.2023 asti, vihreän siirtymän valtakunnallinen teemakokonaisuus.

Pirkanmaan sopeutumisen pilotti on toteutettu roles to action menetelmällä, Pirely vetänyt MMM:n toimeksiannosta. Pilotissa keskiössä ollut miettiä sopeutumista alueilla: mietitty mitä jo tehdään ja miten voidaan liittää viranomaistehtäviin. On tunnistettu yhdessä lakisääteinen kehikko: mitä arvoja meillä on, mitä tulisi suojata ja millä toimenpiteillä sekä luoda monistettavissa oleva alueellisen sopeutumisen kehikko. Tulokset: sopeutumisen maakunnallinen ennakointi puuttuu. Materiaalit pilotista löytyy osoitteesta ymparistoviisaspirkanmaa.fi.

Hiililaskuri ja vaikutusten arviointimenetelmien kehittäminen: Hiililaskuri 2.0 on julkaistu. Se laskee kaavan tai suunnitelman aiheuttaman hiilivarastomuutoksen arviointia varten (ei ota nielua tai kasvua huomioon), laajennettu valtakunnalliseksi, Luke toimittaja. Hiilikartta-hanke: hiilivarasto- ja nielumutosten arviointi paikkatietopohjaiseksi, Tampere yksi pilottialueista. Myös Pirkanmaan hiilineutraalit vyöhykkeet OHKE-hanke jatkuu syksyllä.

Pirkanmaan ilmastoforum. Jo 95 % pirkanmaalaisista asuu Hinku-kunnassa. Hinku-kunnilta ja muilta edustajilta pyydetty nimeämiset foorumiin. Ensimmäinen tapahtuma tulossa syksyllä aiheesta päästövähennyspolun edistäminen ja eteneminen. Ilmastoakatemia jatkaa kaikille avoimena.

Keskustelusta poimintoja: Toiveissa Canemure -maakuntien yhteinen webinaari, jossa aiheena olisi hiilikompensaatiomarkkinan tilanne. Olisi tarvetta kaupallisille hiilimarkkinoille ja tarvitaan vahva markkinaohjausmekanismi yrityksille.

14.30 Strategisen kiertotalouden Green Deal -infotilaisuuden 8.5.2023 tunnelmat: Kehittämispäällikkö Liisa Hyttinen, Pirkanmaan liitto

Pirkanmaalla pidettiin 8.5. strategisen kiertotalouden Green Deal -prosessista infotilaisuus. Infotilaisuuden aluksi Syke, YM ja TEM pitivät valtakunnallisen osuuden, jossa esiteltiin muutosalueita, työn aikataulua ja alustavia skenaariotyön tuloksia. Sen jälkeen Pirkanmaa

piti oman osionsa kunnille Howspace- työkalua hyödyntäen. Tilaisuuden tuloksista välitettiin tietoa ministeriöille. Uusi maakunnallinen tilaisuus on suunnitteilla kunnille ennen joulua, kun prosessi on lähes valmis.

14.45 Tulossa: Pirkanmaan ilmastotyön vaikutusarviointi & maakunnan hiilinielut: Projektipäällikkö Katja Alakerttula, Pirkanmaan liitto

Canemure -hankkeessa on tulossa maakunnan päästökehitystä kuvaava vaikutusarviointiraportti kesäkuussa 2023. Raportissa kootaan maakunnan päästökehitys, ilmastoindikaattorit, hanketyössä tehnyt selvitykset sekä kiertotalouden kokonaisuus yhteen. Raportista taitetaan visuaalisesti käyttökelpoinen esitys. Maakunnan hiilinieluselvitys lähtee tarjouspyynnöille syksyllä 2023.

15.00 Seuraava kokous

Seuraavasta kokouksesta tulee doodlekysely osallistujille.